

JEREMIÁS 26-27.

Lapozzunk Bibliánkban Jeremiás könyvének 26. fejezetéhez! A 22. fejezetben Jeremiás azt az utasítást kapta az Úrtól, hogy látogassa meg Cidkijjá királyt egy neki szóló próféciával. Ezek tehát azok a próféciák, melyeket Jeremiás mondott, a nép utolsó királyának a babiloni fogság előtt. Ahogy pedig a próféta ott áll a király előtt, olyan próféciákat is megemlít, amelyeket korábban kapott az Úrtól más királyokra vonatkozóan. *„Jójakimnak, Jósias fiának, Júda királyának uralkodása kezdetén így szólt az ÚR igéje Jeremiáshoz: Ezt mondja az ÚR: Állj az ÚR házának udvarába, és szólj mindazokhoz, akik Júda városaiból eljönnek leborulni az ÚR házába. Hirdesd nekik mindazt, amit megparancsoltam neked, egy szót se végy el belőle!”* (1-2. vers). Azt hiszem, sokszor hajlamosak vagyunk kihagyni bizonyos részeket Isten Igéjéből, pedig ez veszélyes, hiszen ez akár egy hamis biztonságérzetet is adhat az embereknek. Nálam jobban biztosan senki sem ódzkodik az örök kárhozát témájától, mégis hanyagság lenne a részemről, ha arról sosem beszélnék, mit mond az Úr az ő Igéjében a bűnösök sorsáról, hiszen ezáltal hamis reményt és hamis biztonságérzetet keltenék bennük. Isten tehát megparancsolja Jeremiásnak, hogy Isten teljes üzenetét juttassa el az emberekhez, és egy szót se vegyen el belőle. Az Ige is két dologra kér bennünket ezzel kapcsolatban: ne adjunk hozzá Isten Igéjéhez, és ne is vegyünk el belőle. Amikor Isten odaadta a törvényt Mózesnek, figyelmeztette, hogy óvatosan bánjon vele: ne adjon hozzá, de el se vegyen belőle. Amikor pedig a Biblia utolsó könyvét is papírra vetették, Isten kinyilatkoztatását lepecsételve így szólt: *„Ha valaki hozzátesz ezekhez, arra az Isten azokat a csapásokat bocsátja, amelyek meg vannak írva ebben a könyvben, ha pedig valaki elvesz e próféta könyv igéiből, attól az Isten elveszi osztályrészét az élet fájából, a szent városból és mindabból, ami meg van írva ebben a könyvben”* (Jel. 22:18-19). Isten ennyire komolyan kér bennünket, hogy ne adjunk hozzá Igéjéhez, és ne is vegyünk el belőle. Az Úr is figyelmezteti Jeremiást, hogy szóról-szóra adja át Isten üzenetét a népnek.

„Talán hallgatnak rá, és megtér mindenki a rossz útról. Akkor megbánom, hogy gaztetteik miatt veszedelmet akartam hozni rájuk” (3. vers). Isten tehát azt mondja Jeremiásnak, a teljes üzenetet közvetítse, és egy szót se vegyen el belőle. Talán akkor majd hallgatnak az Úr szavára. Istent mindig ez a cél vezérli, amikor valamit üzen a népnek: lehetőséget teremt arra, hogy reagálhassanak a hallottakra. Persze jogosan merül fel a kérdés: *„Vajon Isten nem tudja előre, hogy hallgatnak-e a szavára vagy sem?”*. De igen. Isten előre tudja, hallgatnak-e majd rá, vagy sem. De ha Isten előre tudja, hogy úgysem hallgatnak rá, miért szól mégis hozzájuk? Mert Isten igazságosan akar ítélni, nehogy bárki is azt mondhassa majd, hogy őt senki sem figyelmeztette, vagy még csak esélye sem volt a helyes útra térni. Isten arra utasítja Jeremiást, hogy egy szót se vegyen el Isten üzenetéből, hátha hallgatnak rá az emberek. Hátha megtérnek bűneikből. Majd Isten hozzáteszi: *„Akkor megbánom, hogy gaztetteik miatt*

veszedelmet akartam hozni rájuk.” Ne feledjük, hogy emberként kénytelenek vagyunk erősen behatárolt emberi nyelvünkkel jellemezni Isten tetteit, ez pedig legnagyobb igyekezetünk mellett is csupán szegényes megoldásokat szül. Ezért vagyunk kénytelenek azt mondani, hogy Isten megbánt valamit. De vizsgáljuk csak meg jobban a „megbánni” kifejezést! Azt találjuk, hogy a szótó jelentése: „sóhajtani”. Ez a kifejezés tehát egyfajta megkönnyebbült sóhajt jelent. Ha tehát az emberek megtérnek bűneikből, Isten megkönnyebbülten sóhajthat fel, hiszen nem kell kiöntenie népére az ítéletét. Hányszor sóhajtottam már fel én is megkönnyebbülésben, amikor változást észleltem a gyermekeim hozzáállásában. „Ó, apa, annyira sajnálom!”. „Rendben!”. Amikor ilyen hozzáállással jönnek oda hozzád, akkor már másképp is meg lehet oldani a helyzetet – nem kell elfenekelnem vagy megbüntetnem őket. Őszintén megbánták, amit tettek, bocsánatot kérnek, én meg ilyenkor nagyot sóhajtok, mert boldog vagyok – mert örülök, hogy nem kell megbüntetnem őket!

Isten Jeremiást is arra kéri, Isten teljes üzenetét közvetítse a népnek és egy szót se vegyen el belőle, hátha megtérnek bűneikből, Isten pedig megkönnyebbülten sóhajthat fel, hogy nem kell megbüntetnie őket. Isten így kiáltott Ezékiel prófétán keresztül: *„Ezt mondd nekik: Életemre mondom – így szól az én Uram, az Úr -, hogy nem kívánom a bűnös ember halálát, hanem azt, hogy a bűnös megtérjen útjáról, és éljen. Térjete meg, térjete meg gonosz utaitokról! Miért halnátok meg, Izráel háza?”* (Eze. 33:11). Isten szíve szomorú a bűnösök halála láttán. Isten minden lehetőséget megad az embernek, hogy megtérjen bűnéből, és megismerje Istent. Térjete meg, térjete meg, miért halnátok meg? Isten nem akarja, hogy bárki is elveszen – türelmes és kegyelmes az emberrel. Isten még akkor is elküldi prófétáját, amikor tulajdonképpen már túl késő, mégis küld egy újabb embert! „Menj, Jeremiás, és szólj a néphez, hátha hallgatnak szavamra és megtérnek bűneikből, így én is fellélegezhetek, és nem kell kiöntenem rájuk a megígért ítéletet!”. De milyen tervezett ítéletre, veszedelemre, gonoszságra is utal itt Isten? A babilóniai királyra, aki eljön, hogy elpusztítsa őket. Ne feledjük azonban, hogy emberi nyelven képtelenek vagyunk tökéletesen jellemezni Istent és az ő tetteit. Amikor Isten megbánásáról olvasunk, ne arra gondoljunk, hogy Istennek meg kell bánnia egy tettét, mintha hibázott volna. Hiszen az Igében ezt olvassuk: *„Nem ember az Isten, hogy hazudnék, nem embernek fia, hogy bármit megbánná. Mond-e olyat, amit meg ne tenne, ígér-e olyat, amit nem teljesít”* (4Mózes 23:19). Malakiáson keresztül pedig ezt mondta az Úr: *„Én, az Úr, nem változtam meg”* (Mal. 3:6). Isten nem változik. Milyen irgalmas, milyen kegyelmes! De van itt még valami. Isten Ézsaiás prófétán keresztül azt mondja: *„Ki a világosságot alkotom és a sötétséget teremtem, ki békességet szerzek és gonoszt teremtek, én vagyok az úr, a ki mindezt cselekszem”* (Ézs. 45:7 – Károli). Mit jelent az, hogy Isten gonoszt teremt? Azt jelenti, hogy ítéletet hoz a népre – azt viszont nem jelenti, hogy bármilyen szempontból is közösséget vállalna a gonosszal, vagy az ő oldalán állna.

„Ezt mondd nekik: Így szól az ÚR: Ha nem hallgattok rám, és nem éltek törvényem szerint, amit elétek tártam, és nem hallgattok szolgálóimnak, a prófétáknak beszédére, akiket hozzátok küldtem - még hozzá idejében küldtem, de ti nem hallgattatok rájuk -, akkor úgy bánok ezzel a házzal, mint Silóval; ezt a várost pedig gyalázní fogja a föld minden népe!” (4-6. vers). Siló volt az a hely, ahol először elhelyezték a szentsátrat, miután beléptek a földre. mostanra azonban Siló elhagyatott romhalmazzá vált. Jeremiás próféta pedig figyelmezteti a népet: ha nem hallgatnak Isten szavára, az ő városuk is romba dől, mint annakidején Siló. Ezen a ponton a papok nagyon megharagudtak Jeremiásra, hiszen a templomukról beszél, és arról, hogy az is romokban fog heverni. Így hát: „A papok, a próféták és az egész nép hallották azt a beszédet, amelyet Jeremiás az ÚR házában mondott. Amikor Jeremiás befejezte beszédét, amelyet az ÚR parancsa szerint mondania kellett az egész népnek, megragadták a papok, a próféták és az egész nép, és ezt mondták: Meg kell halnod!” (7-8. vers). Az emberek tehát a papok és próféták indíttatására megragadták Jeremiást és elhatározták, hogy megölik, mert Isten háza ellen mert szólni és kijelentette, hogy a templomra is pusztulás vár. „Miért prófétáltad az ÚR nevében, hogy úgy jár ez a templom, mint Siló, ez a város pedig rommá és lakatlanná lesz?” – azzal vádolják tehát, hogy a templom ellen szólt, sőt a város ellen, ahogy kihirdette Isten eljövendő ítéletét – „És összesereglett az egész nép Jeremiás körül az ÚR házában” (9. vers).

„Amikor meghallották ezeket Júda vezetői,” – itt tehát egy harmadik csoport is megjelenik a színen. Ezenkívül ott voltak ugye a papok, a próféták és a tömeg, akik meg akarták ölni Jeremiást – „a királyi palotából az ÚR házához mentek,” - hallották, hogy nagy a felfordulás a templomnál, és a tömeg megragadta Jeremiást, így a vezetők odasiettek – „és leültek az ÚR háza új kapujának bejáratánál. A papok és a próféták ezt mondták a vezetőknek és az egész népnek: Halálra kell ítélni ezt az embert, mert ez ellen a város ellen prófétált, ahogyan magatok is hallottátok. Jeremiás viszont ezt mondta a vezetőknek és az egész népnek: Az ÚR küldött engem, hogy a templom és a város ellen elmondjam mindazokat a prófétai ígéket, amelyeket hallottatok. Most azért jobbítsátok meg útjaitokat és tetteiteket, és hallgassatok Isteneteknek, az ÚRnak a szavára! Akkor majd megbánja az ÚR, hogy veszedelemmel fenyegetett benneteket. Ami pedig engem illet: a kezetekben vagyok. Bánjatok velem, ahogyan jónak és helyesnek látjátok!” (10-14. vers). „Isten küldött engem hozzátok ezzel az üzenettel!” – mondja Jeremiás. „Mégpedig azért, hogy letérjete bűnös utaitokról, és megtérjete bűneitekből, és Istennek ne kelljen kiöntenie rátok ítéletét. Isten követeként jöttem. Ő küldött, hogy üzenetét közvetítsem. Most pedig kezetekben az életem. Bánjatok velem, ahogyan jónak látjátok. Ha meg akartok ölni, ám legyen!”. „De tudjátok meg, hogy ha megöltök, ártatlan vér terhel benneteket, ezt a várost és lakóit, mert valóban az ÚR küldött hozzátok, hogy hirdessem nektek mindezt. A vezetők és az egész nép ezt mondták a papoknak és prófétáknak: Nem kell halálra ítélni ezt az embert, hiszen Istenünknek, az ÚRnak nevében beszélt

hozzánk” (15-16. vers). Figyeljük csak meg, mennyire ingatag az ember. Az előbb még meg akarták ölni a papokkal és prófétákkal egyetemben, mert Jeremiás felemelte a hangját a város és az Úr háza ellen. Egy latin szólás szerint az emberek szava az Isten szava. Pedig ez távolról sem igaz! A tömeg gyakran szörnyű hibát követ el. Itt is azt látjuk, hogy előbb a tömeg a papok oldalára áll és Jeremiás halálát követeli. De amikor megérkeznek az előljárók, hirtelen már nem akarják megölni mondván, hogy Isten nevében szól hozzájuk.

„Az ország vénei közül is felálltak egyesek, és ezt mondták az egész összegyűlt népnek: Ezékiás júdai király idejében is volt egy próféta, a móreseti Mikeás, aki ezt mondta Júda egész népének: Így szól a Seregek URa: A Siont fölszántják, mint a mezőt, Jeruzsálem romhalmaz lesz, a templomhegy pedig erdős magaslat. Mégsem ölte meg Ezékiás, Júda királya, és az egész Júda, mert félték az URat, és mert esedeztek az ÚRhoz. Az ÚR pedig megbánta, hogy veszedelemmel fenyegette őket. Mi pedig ilyen nagy bajt zúdítanánk magunkra?” (17-19. vers). Azt mondogatják tehát, hogy már Ezékiás király idejében is volt egy Mikeás nevű próféta, aki szintén azt jövendölte, hogy Isten romba fogja dönteni a várost. Akkor viszont Mikeást nem ölték meg, hanem megbánták bűneiket. „Volt egy másik ember is, aki az ÚR nevében prófétált: a Kirjat-Jeárimból való Úrijjá, Semajá fia. Ő is prófétált ez ellen a város és ország ellen ugyanúgy, mint Jeremiás. Amikor meghallotta Jójákim király, az előkelők és a vezérek, hogy mit beszélt, halálra kerestette a király. Úrijjá ezt meghallva megijedt, és elmenekült Egyiptomba. Jójákim király azonban embereket küldött Egyiptomba: Elnátánt, Akbór fiát, és vele együtt másokat is Egyiptomba küldött. Ezek visszahozták Úrijját Egyiptomból, Jójákim király elé vitték, aki levágatta karddal, holttestét pedig a köznép temetőjébe dobatta. Jeremiásnak azonban pártját fogta Ahikám, Sáfán fia; ezért nem adták a nép kezébe, és nem ölték meg” (20-24. vers). Az idősebbek közül tehát néhányan felhívják a többiek figyelmét, hogy ilyesmire korábban is volt már példa: megjelent egy próféta Ezékiás és Jójákim király idejében is, de egyik király sem ölette meg. Eltérő vélemények ütköztek tehát a jelenlévők tömegében, de végül mégis csak Ahikám, az egyik vezető kerekedett felül, akinek sikerült megóvnia Jeremiást a hamis prófétáktól, a papoktól és a néptől.

A 27. fejezetben tovább prófétál Jeremiás: „Cidkijjának, Jósiás fiának, Júda királyának uralkodása kezdetén így szólt az ÚR igéje Jeremiáshoz: Ezt mondta nekem az ÚR: Készíts magadnak kötelet meg jármot, és vedd a nyakadba!” (1-2. vers). Jeremiás tehát készített magának egy jármot, majd a nyakába vette, ahogy az ökrök nyakára szokták tenni – a szolgálat jele volt ez. Nyakába vette tehát a jármot, és így járt-kelt a nép között. Az emberek persze azonnal megkérdezték, miért viseli a jármot. Mit jelentsen ez? Ő pedig így válaszolt: „Így kell majd ennek az országnak is járomba hajtania a fejét az Úr parancsára bűneik miatt! Isten fogságba visz bennünket bűneink miatt!”. Olyasvalami volt ez, ami óhatatlanul is magára vonta az emberek figyelmét, így Jeremiásnak lehetősége nyílt megosztani Isten

üzenetét az emberekkel. Jeremiás lényegében több jármot is készített – egyet magának, a saját nyakába, de pár jármot a Júda körül élő népek királyaihoz is elküldött. A júdaiak ezen a ponton egy lázadás tervét szövögették Babilónia ellen. Arra készültek, hogy ráveszik Edómot, Moábot, Tírusz királyát és Szidónt is egy közös szövetségre a babiloniak ellen, hogy letörjék Babilon igáját. Isten tehát arra utasítja Jeremiást, készítsen pici jármokat minden érintett királynak, majd küldje is el nekik egy konkrét üzenettel. *„Azután küldj üzenetet Edóm királyához, Móáb királyához, az ammóniak királyához, Tírusz királyához és Szidón királyához azokkal a követekkel, akik Jeruzsálembé érkeztek Cidkijjá júdai királyhoz! Parancsold meg nekik, hogy mondják meg uruknak: Így szól a Seregek URa, Izráel Istene: Mondjátok meg uratoknak: Én alkottam nagy erővel és kinyújtott karral a földet meg a földön élő embereket és állatokat, és annak adom, akinek én jónak látom”* (3-5. vers). Isten kijelenti, hogy szuverén Isten ő az egész teremtés felett. *„Én teremtettem a földet, én teremtettem az embert, én teremtettem az országokat, és azt állítok az élükre, akit én jónak látok!”*.

Érdekes, hogy ezen a ponton Babilónia világbirodalommá nőtte ki magát. Nebukadneccar pedig, akit Isten helyezett a trónra, fennhangon hirdette birodalma nagyságát és saját dicsőségét. Ekkor kapta az égi figyelmeztetést. Mivel azonban nem értette az üzenetet, Dánielhez fordult segítségért. Dániel pedig hasznos tanáccsal látta el: *„Nagyon vigyázz, Nebukadneccar! Többé ne légy felfuvalkodott, hanem alázatosan járd Isten előtt, különben nagy bajba kerülsz!”*. Ne feledjük, hogy korábban Nebukadneccarnak volt már egy álma, amelyet szintén Dániel fejtett meg. Az álom a világalomra törő birodalmakat mutatta be. Nebukadneccar egy hatalmas emberszobrot látott álmában: feje színaranyból, mellkasa ezüsből, hasa rézből, lábszárai vasból, lábujjai pedig részint vasból, részint agyagból voltak. Dániel megfejtése pedig így szólt: *„A szobor aranyfeje te vagy, Nebukadneccar. Birodalmadat azonban egy alacsonyabb rendű birodalom igazza majd le – az ezüsből készült mellkas, vagyis a méd-perzsa birodalom. De őket is leigazza majd a rézből készült has, a görög birodalom. Ezután pedig a római birodalom emelkedik hatalomra – a vasból készült lábszárak a részint vasból, részint agyagból álló lábujjakkal. Nebukadneccar az álmot követően fontos kijelentést tesz: *„Valóban a ti Istenetek az istenek Istene, a királyok ura és a titkok feltárója, ezért tudtad feltárni ezt a titkot”* (Dániel 2:47). De a következő pillanatban már meg is hazudtolja álmát: hatalmas, harminc méter magas aranszobrot állíttat fel a Dúrá völgyében, amely fennhangon hirdeti: Babilónia örökre fennmarad! Sosem lép helyébe sem az ezüsből készült mellkas, sem a rézből készült has, sem pedig a vasból készült lábszárak! Babilónia örökre fennmarad! Majd elrendeli, hogy amikor felharsan a hangszerek hangja, mindenki boruljon le a szobor előtt, és imádjá azt, annak jeléül, hogy ők is hiszik, Babilónia nem múlik el soha. Nebukadneccar ezzel a gesztussal egyértelműen elutasítja Isten korábbi kijelentését az álomban. A három zsidó fiatalember történetét pedig jól ismerjük már. Sadrak, Mésak és Abédnegó nem voltak hajlandóak leborulni az aranszobor előtt, így az izzó*

kemencébe vetették őket, de ne esett bajuk. Miután egy karcolás nélkül elevenen kimásztak a kemencéből, Nebukadneccar újabb kijelentést tett: „Nincs még egy olyan Isten, mint Sadrak, Mésak és Abédnegó Istene!”. De még mindig telve volt a szíve büszkeséggel. „Micsoda birodalmat építettem!”. Erre megérkezett az égi figyelmeztetés, hogy legyen nagyon óvatos, mert figyelik őt az angyalok. Tudtátok, hogy benneteket is figyelnek? Ennek hallatán megdöbbsent a király és egy évig vigyázott is nagyon. De egy év elteltével, amikor épp palotája tetején sétálgatott valószínűleg a csodaszép függőkertek között, melyek az antik világ egyik csodájának számítottak, hirtelen így kiáltott: „*Ez az a nagy Babilon, amelyet én építettem királyi székhellyé hatalmam teljében, fenségem dicsőítésére!*” (Dániel 4:27). Alighogy kimondta ezeket a szavakat, egy hang hallatszott a mennyből: „Ennyi volt! Elvesztetted királyságodat!”. Elpattant egy húr és a király megőrült. Számúzték az emberek közül, füvet evett, és kint élt a vadonban az állatok között. Az ég harmatja áztatta testét, a szőre olyan hosszúra nőtt, mint a sas tolla, és olyan karmai lettek, mint a madaraknak. Hét időszak telt így el felette, amíg el nem ismerte, hogy a menny Istene uralkodik az emberek országai felett, és azt helyezi az élükre, akit jónak lát. Nebukadneccar tehát eljutott arra a felismerésre, hogy Isten az Úr. Abban az időben visszanyerte az értelmét, és kijelentette: „*Most azért én, Nebukadneccar, dicsérem, magasztalom és dicsőítem a mennyei Királyt, mert minden tette helyes, eljárása igazságos, és meg tudja alázni azokat, akik kevélyen élnek*” (Dán. 4:34). Sőt minden embernek elrendelte, hogy ezt az Istent imádják. Nebukadneccar tehát megértette, hogy Isten az Úr, és annak adja a hatalmat, akinek jónak látja. Hát nem érdekes, hogy Jeremiás is ugyanezt a kijelentést teszi ebben az igerészben? „Isten támasztotta Babilóniát is, így örülség lenne a részedről, te aprócska király, hogy fellázadj ellene!” – hangzik el a figyelmeztetés Jeremiás szájából.

Majd pedig így szól Isten: „*Most szolgáltnak, Nebukadneccar babilóniai királynak a kezébe adom mindezeket az országokat*” – Isten támasztotta Nebukadneccart, ő helyezte őt a trónra. Ezt idővel Nebukadneccar is felismerte, ez a kijelentés viszont Jeremiás könyvében is elhangzik, mégpedig jóval Nebukadneccar felismerése előtt – „*Még a mezei állatokat is neki adom, hogy neki szolgáljanak. Őt, fiát és unokáját szolgálja*” (6. vers) – érdekes, hogy még az unokát is megemlíti. Nebukadneccar unokája Bélsaccar volt. Az ő uralkodása idején igazta le Babilóniát a méd-perzsa birodalom. Isten tehát pontosan megjövendöli Babilónia bukásának idejét. „*És néki és az ő fiának és unokájának szolgál minden nemzet mindaddig, míg el nem jő az ő földének is ideje, és szolgálnak néki sok nemzetek és nagy királyok*” (7. vers – Károli). a médek és a perzsák együttes erővel győzi majd le Babilóniát. Ez tehát egy érdekes prófécia, mely jóval a tényleges esemény előtt hangzik el.

„*Ezért fegyverrel, éhínséggel és dögvésszel büntetem azt a népet és országot, amely nem szolgálja Nebukadneccart, Babilónia királyát, és nem hajtja nyakát Babilónia királyának az igájába!* - így szól az

ÚR. *Végül egészen megsemmisítem őket általa*” (8. vers). Vagyis ha lázadni próbálnak, elpusztulnak. Isten kijelenti, hogy ő maga bízta meg Nebukadneccar királyát ezzel a feladattal. Ő adta kezébe a népet, így ha fellázadnak ellene, csak pusztulás vár rájuk. Milyen igaz is ez! Önmagad teszed tönkre, ha Isten akarata vagy Isten munkája ellen hadakozol. *„Ne hallgassatok azért prófétáitokra, a jósokra és álmodókra, a jelmagyarázókra és varázslókra, akik ezt mondják nektek: Ne szolgáljatok Babilónia királyának! Mert hazugságot prófétálnak nektek, hogy eltávolítsalak benneteket földetekről, szétszórjalak benneteket, és elpusztuljatok. Azt a népet azonban, amely a nyakát Babilónia királyának az igájába hajtja, és őt szolgálja, meghagyom földjén - így szól az ÚR -, hogy művelje azt, és lakjék rajta*” (9-11. vers). Ha alárendelik magukat Babilónia királyának, nem hurcolják őket fogságba. Földjükön maradhatnak, és nem kell elpusztulniuk. De az most az Úr egyértelmű akarata, hogy a nép Babilónia királyának igájában hajtja a nyakát és őt szolgálja. Mivel azonban Júda fellázadt Isten akarata ellen, az országot eltiporták, a népet pedig fogságba hurcolták. A többi ország lakói viszont, akik királyai hallgattak Jeremiás szavára és alárendelték magukat Babilóniának, továbbra is saját földjükön maradhattak. Jeremiás tehát így szólt: *„Cidkijának, Júda királyának is ugyanezeket mondtam: Hajtsátok a nyakatokat Babilónia királyának az igájába, szolgáljátok őt és népét, akkor élni fogtok!”* (12. vers) – egyszerűen csak adjátok meg magatokat. Ne harcoljatok – adjátok meg magatokat! *„Miért halnál meg népeddel együtt fegyver, éhínség és dögvész miatt, ahogyan megmondta az ÚR arról a népről, amely nem akarja szolgálni Babilónia királyát? Ne hallgassatok azoknak a prófétáknak a beszédére, akik azt mondják, hogy ne szolgáljatok Babilónia királyának, mert hazugságot prófétálnak nektek!”* (13-14. vers).

Egy kicsit később ugyan, de idővel elérkezünk majd Habakuk próféta könyvéhez is. Habakuk nagyjából ugyanabban az időszakban prófétált, mint Jeremiás, de már könyvének elején arra kéri imában az Urat, hogy ne is mutasson már neki többet, mert amit lát, az elviselhetetlen. *„Ó, Uram, ez az egész rendszer egyre mélyebbre csúszik, te meg semmit sem teszel! Akkor már a korrupció, és gonosz emberek töltenek be vezető pozíciókat, de hát Istenem, egyre jobban elmérgesedik a helyzet! Kérlek, ne mutass nekem többet, mert nem bírom elviselni! Uram, hát semmit sem kezdesz ezzel a helyzettel?”*. Az Úr pedig válaszolt a prófétának: *„Ó, Habakuk! Már dolgozom az ügyön, ne félj, nem nézem tétlenül. De ha felfedném előtted, mit teszek, úgysem hinnéd el!”*. Erre Habakuk így felelt: *„Uram, azért tégy velem egy próbát!”*. És Isten ezt válaszolta: *„Épp Babilónia királyát készítem fel a neki szánt feladatra. Egy napon eljön majd seregével, és fogságba viszi a népet”*. *„De hát Uram, ezt nem teheted!”* – kiáltotta Habakuk. *„Igen, azt elismerem, hogy bűn nép vagyunk, de hát ők még nálunk is szörnyűbbek! Miért használnál egy nálunk is rosszabb népet arra, hogy megbüntess bennünket?”*. *„Ugye mondtam, hogy nem hiszel majd nekem”* – felelte Isten. De Habakuknak Isten módszerével volt gondja: hogyan lehetséges, hogy Isten egy olyan népet használ fel tulajdon népe megbüntetésére, akik még Izráel népénél is gonoszabbak voltak?

„Nincs ez így rendben!” – mondhatnád. De hát Isten nem tehetné meg például, hogy a Szovjetunió keresztül hozza el ítéletét Amerikára? Lehetséges lenne. Isten a múltban is cselekedett már hasonlóképpen. De hát miért használna Isten egy ateista országot, amely még csak el sem ismeri Isten arra, hogy megbüntessen egy keresztény nemzetet? Tudod, az ismerettel felelősség is jár. Akinek sokat adtak, attól sokat is kívánnak. Rosszabb az, ha valaki az ismeret birtokában vétkezik, mint ha valaki tudatlanságból teszi ugyanazt. Ha valaki tudja, mi lenne a helyes, de nem teszi, vétkezik. *„Az a szolga, aki ismerte ura akaratát, és nem fogott hozzá teljesítéséhez, vagy nem cselekedett akarata szerint, sok verést kap”* (Lukács 12:47). *„Aki viszont nem ismerte ura akaratát, és úgy cselekedett verést érdemlő dolgokat, az kevés verést kap. Akinek sokat adtak, attól sokat is kívánnak, és akire sokat bíztak, attól többet kérnek számon”* (Lukács 12:48). Isten korábban is használt már bűnös népeket, hogy rajtuk keresztül elhozza az ítéletét népére, mely hátat fordított neki. Amerika is csak Istenben van biztonságban. Akkor van biztonságban, ha hűségesen Istent követi.

Napjaink világa igencsak ingatag. Amerika helyzete is ingatag most, a hetvenes években. Lewis Walt tábornok, egykori amerikai haditengerészparancsnok tavaly írt egy könyvet *The Eleventh Hour* címmel, melyben arra világít rá, milyen veszélyes helyzetben van jelenleg Amerika, mégpedig a szovjetek katonai fölényéből adódóan. Ezt a véleményt egyébként Keegan tábornok és Rogers tábornok is osztja. Sőt, mindhárom tábornok szerint az 1982-es év válságos év lesz Amerika történetében. Henry Kissinger is ezen a véleményen van. Komoly válsághelyzet állhat elő. A Pentagon épp a múlt héten terjesztette a kormány elé a kérelmét: 1500 milliárd dollárt kérnek az elkövetkező öt évben a hadügynek, hogy Amerika behozhassa az elmaradását a Szovjetunióhoz képest. Jelenleg ugyanis aggasztó szakadék tátong Amerika és a Szovjetunió katonai ereje között. Lewis Walt tábornok könyvének bevezetésében a következőket írja: „Eddig mindig egy megszeghetetlen szabályhoz tartottam magam: addig egy haditengerészt sem küldtem harcba, amíg nem tudattam vele az igazságot, amennyire tudtam, és ebben a könyvben is ezt szeretném tenni. Az igazság pedig az, hogy te és családod jelenleg nagyobb veszélyben van, mint Amerika történetében valaha. Jelenleg ugyanis a Szovjetunió vezetői döntenek az életed felett. Ha tehát holnap úgy határoznak, hogy neked és családnak meg kell halnia, semmit sem tehetünk majd, hogy megállítsuk őket”. Majd a tábornok még részletesebben ír könyvében az Amerikára leselkedő veszélyről. Persze jogos a válaszd: „Ez nem igazság!”. Én azért imádkozom, hogy végre térdre kényszerüljön a nemzetünk Isten előtt. Azért imádkozom, hogy Isten gyújtson újra tüzet a szívünkben, hogy visszatérhessünk Istenhez, hiszen most már nem bízhatunk katonai fölényünkben – a szovjetek jelentős katonai erőfölényben vannak. Ha tehát életben akarunk maradni, Istenben kell bízunk. Ő a mi egyetlen reményünk. Ne a fegyvereinkben bízunk, hanem az Úrban!

Jeremiás tehát elvitte a népnek Isten üzenetét, hogy az emberek megtérhessenek bűneikből, Isten pedig fellélegezhessen, mert nem kell elpusztítania őket. Isten ma Amerikának is üzen, de a válasz szinte ugyanaz, mint Jeremiás idejében volt. Épp a minap láttam egy karikatúrát az egyik újságban: egy Biblia volt rajta, a Biblia aljából pedig egy kígyó jött elő, és jócskán beleharapott az alkotmányos jogokba. A karikatúra címe pedig: Íme az erkölcsi többség! Mintha Amerika erkölcsi többsége az alkotmányos jogokat szeretné megnyirbálni! Annyira elszomorít, hogy vannak olyanok, akik ezt ráadásul még el is hiszik, és azzal vádolják a kereszténységet, hogy Amerikát teokráciává akarják tenni. Nem! Csak egy olyan helyé szeretnénk varázsolni, ahol az unokáink nyugodtan sétálhatnak az utcán, és nem kell attól tartaniuk, hogy valaki molesztálja vagy megtámadja őket. Igen, szeretnék legalább valamennyi erkölcsösséget és tisztaságot látni az országunkban! Szeretném, ha nyugodtan elküldhetném őket a sarki boltba - anélkül, hogy már a bejáratnál erotikus magazinokkal találkozzanak. Legalább egy ideig hadd tudjuk tisztán megőrizni az elméjüket! Muszáj mindent beszennyeznünk magunk körül? Az alkotmányos szabadság vajon azt jelenti, hogy mindenkit ki kell tennünk perverz elmék minden szennyének? Remélem nem. Különböznék meg kéne változtatni az alkotmányunkat. Fontos lenne, hogy azt a légtérteret, amit a humanisták teremtettek, az erkölcsösség alapjai váltsák fel.

Jeremiás is figyelmeztetni próbálta Izráel népét. Hasonló állapotok uralkodtak akkor Izráelben, mint amilyenek ma Amerikában. Szembetűnő a párhuzam. Izráelt Isten népeként ismerték – de hátat fordítottak Istennek. Bűnben éltek. A papok és a hamis próféták félrevezették az embereket. Hamist vigaszt nyújtottak nekik, és kinevették Isten valódi prófétáit, akik az eljövendő ítéletre figyelmeztették a népet. Jeremiás ezért Cidkijját is felkereste, és kérve-kérte, ne hallgasson a hamis próféták hazugságaira, miszerint nem kell majd Babilónia királyát szolgálnia. *„Nem küldtem őket - így szól az ÚR -, hazugságot prófétálnak nevében, hogy szétszórjalak benneteket, és elpusztuljatok azokkal a prófétákkal együtt, akik ilyet prófétálnak nektek. A papokhoz és az egész néphez pedig így beszéltem: Ezt mondja az ÚR: Ne hallgassatok prófétáitok beszédére, akik azt prófétálják nektek, hogy most már hamarosan visszahozzák Babilonból az ÚR házának edényeit. Hazugságot prófétálnak nektek”* (15-16. vers). Ezek a próféták mindenütt azt terjesztették, hogy hamarosan visszakerülnek Babilonból az Úr házának edényei. Jeremiás viszont egyértelműen kijelenti, hogy hazudnak. *„Ne hallgassatok rájuk, szolgáljátok Babilónia királyát, és élni fogtok! Miért legyen romhalmazzá ez a város? Ha próféták ők, és az ÚR ígéje van náluk, akkor kérleljék a Seregek URát, hogy ne kerüljenek Babilonba azok az edények, amelyek még megmaradtak az ÚR házában, Júda királyi palotájában és Jeruzsálemben. Ezt mondja a Seregek URa: Az oszlopok, a nagy medence, az állványok és a többi edény még ebben a városban van. Ezeket nem vitte el Nebukadneccar, Babilónia királya, amikor fogságba vitte Jekonját, Jójákim fiát, Júda királyát, meg Júda és Jeruzsálem valamennyi nemesét Jeruzsálemből Babilóniába. De ezt mondja a Seregek URa, Izráel Istene: Ezek az*

edények, amelyek még az ÚR házában, Júda királyi palotájában és Jeruzsálemben maradtak, ezek is Babilonba kerülnek, és ott lesznek mindaddig, amíg számon nem kérem azokat - így szól az ÚR -, és vissza nem hozom erre a helyre” (17-22. vers). A hamis próféták váltig állították, hogy az edények hamarosan visszakerülnek, Jeremiás viszont azt mondja, ez hazugság. Még azokat az edényeket is elviszik majd az Úrházából, amiket eddig még nem vittek el. „Ne higgyetek nekik, mert hazudnak!” – kiáltott Jeremiás. „Ha próféták ők, és az ÚR ígéje van náluk, akkor kérleljék a Seregek URát, hogy ne kerüljenek Babilonba azok az edények, amelyek még megmaradtak az ÚR házában, Júda királyi palotájában és Jeruzsálemben!”.

Nebukadneccar visszatérésekor bebizonyosodott, hogy Jeremiásnak volt igaza. Nebukadneccar elhurcolta minden értéket a városból, a népet pedig fogságba vitte Babilonba. Nem is térhettek vissza egészen Ezsdrás és Nehémiás idejéig, akik parancsot kaptak Círus és Artahsasztá királyoktól, hogy térjenek haza és építsék fel a templomot és a várost. Ők vitték aztán vissza Jeruzsálembe az elhurcolt kincseket – a király engedélyével! Ezsdrás bizony igen megszeppent ennek hallatán, mert hatalmas kincseket bíztak rájuk, csak éppen a Babilon-Jeruzsálem útvonal tele volt banditákkal. Ezsdrás pedig nem akart a királytól kérni testőröket, lévén hogy korábban épp arról áradozott a királynak, milyen hatalmas az ő Istene. De Ezsdrás az Úrban bízva útnak indult, az Úr pedig biztonságban eljuttatta őket Jeruzsálembe.